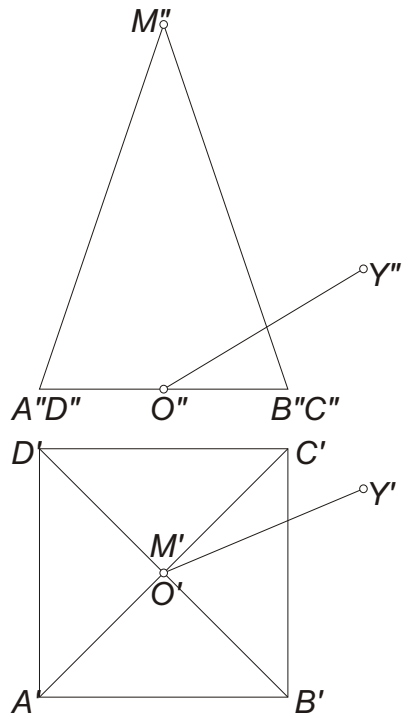
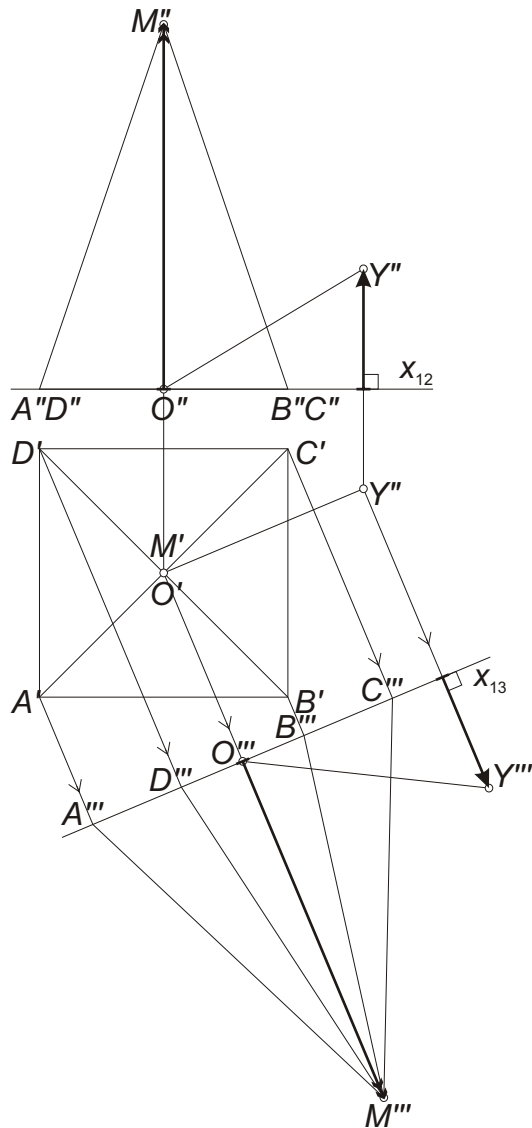

KÉPSÍK-TRANSZFORMÁCIÓ

Poliéder adott irányú nézete

Felülnézeti és előlnézeti képével adott az $ABCDM$ szabályos négyoldalú gúla, és az OY egyenes, ahol O a gúla alaplapjának a középpontja. Szerkesszük meg a testnek az OY egyenes irányából adódó merőleges vetületét. Tüntessük föl a test láthatóságát is az egyes vetületekben, feltéve, hogy felülete lemezből készült, és $ABCD$ alaplapját eltávolítottuk.

Az OY irányból keletkező vetülethez akkor jutunk, ha OY -ra merőleges új képsíkot vezetünk be. Ezen jön létre a keresett kép, ezen képsíkhöz tartozó vetítősugarak OY -nal párhuzamos egyenesek (OY maga is vetítőegyenes). Képsík-transzformációk alkalmazásával ilyen képsík bevezetését kell elérnünk. OY -t vetítőegyenessé transzformáljuk.

A transzformációhoz kijelöljük az I. és II. képsík x_{12} metszévonalát például O'' magasságában. Így a gúla éppen az I. képsíkon áll.

Mivel OY sem az I. sem a II. képsíkkal nem párhuzamos, ezért a keresett képsík ezek egyikére sem merőleges, közvetlenül nem tudunk rá áttérni.

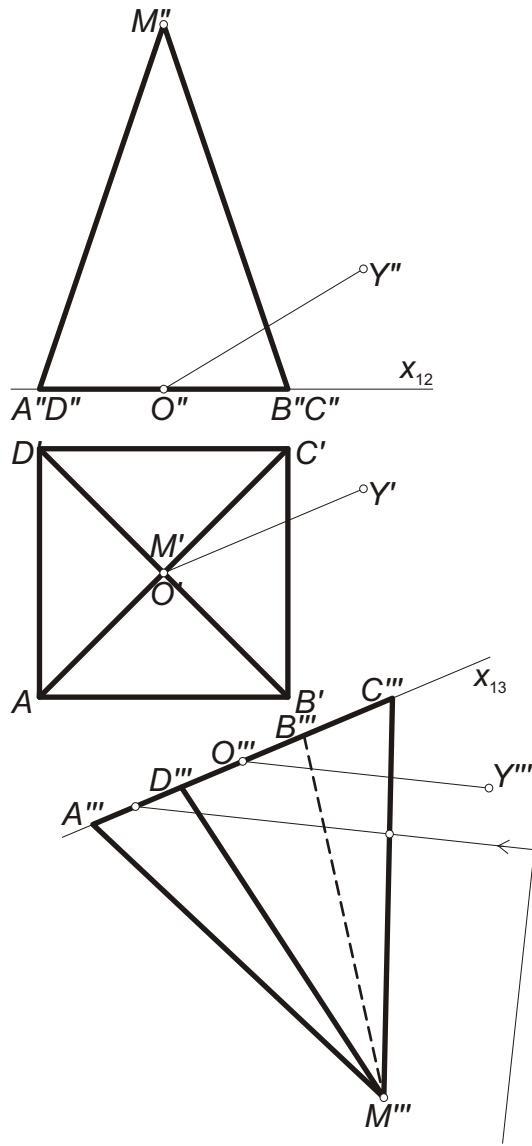
Így előbb OY -t főegyenessé transzformáljuk. Ehhez a III. képsíkot OY I. vetítősíkjával párhuzamosnak választjuk: $x_{13} \parallel O'Y'$ (egyébként tetszőleges).

A szakasz O és Y végpontjait, valamint a test csúcsait transzformáljuk. Új, III. rendezőként az elmaradó II. rendező hosszát mérjük föl, mint azt az Y és M pont transzformálásánál jelöltük. A többi pont az I. képsíkon van, II. képük az x_{12} tengelyre esik, így elmaradó rendezőjük 0 , tehát a III. képük x_{13} -on lesz.

Az eljárás eredményeként OY az I-III képsíkrendszerben III. főegyenes.

Megjegyezzük, hogy a megoldást úgy is kezdhettük volna, hogy a III. képsíkot OY II. vetítősíkjával párhuzamosan vesszük föl, amikor is $x_{23} \parallel O''Y''$ lett volna.

A IV. kép láthatóságát vizsgálva az AD és az MC élek látszólagos metszéspontjánál fellépő IV. fedő pontpárt tekintjük. A rendezőt megrajzolva megkapjuk a pontok III. képét. Az a pont takarja el a másikat, amelyiknek a III. rendezője hosszabb. Esetünkben ez az AD élen lévő pontra teljesül, tehát a látszólagos metszéspontnál az AD alapél takarja el az MC oldalélet. Ez a vizsgálat elegendő a konvex gúla láthatóságának eldöntéséhez.

A III. kép láthatóságának vizsgálatakor azt kell észrevennünk, hogy a D csúcs IV. rendezője a leghosszabb, és az M csúcs nem lehet takart helyzetben, így az MD oldalél biztosan látható. Másrészt B IV. rendezője a legrövidebb így a BM él takart helyzetben lesz.

A III-IV rendszerben a láthatóság vizsgálatát úgy is elképzelhetjük, hogy a rajzlapot elforgatva az x_{34} tengelyt vízszintes helyzetbe hozzuk, és a III. képet II-nak, a IV-et pedig I-nek gondoljuk. Így az I-II rendszerben megszokott módon kapjuk ugyanezt az eredményt.